

Referat „Substancje reprotoksyczne w środowisku pracy a nowe wymagania prawne.” dr Małgorzata Pośniak, Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych, Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

Substancje reprotoksyczne w środowisku pracy a nowe wymagania prawne

Małgorzata Pośniak, Lidia Zapór
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

CIOP PIB

Substancje reprotoksyczne

Substancje reprotoksyczne - substancje działające szkodliwie na rozrodność,

co oznacza niekorzystny wpływ

- na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz/lub
- na rozwój potomstwa

w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę.

Rozrodność – zdolność do rozmnażania się (mierzona jako przyrost populacji)

Płodność - bezpłodność - niepłodność

CIOP PIB

Substancje reprotoksyczne - niepłodność

Raport WHO (2023): 1 na 6 osób na całym świecie dotkniętych niepłodnością. W Europie problemy związane z płodnością dotyczą nawet 30 milionów osób. W Polsce około 1,5 mln par zmagających się z tym problemem, czyli około 20% społeczeństwa w wieku reprodukcyjnym.

Wśród skutków działania **reprotoksycznych substancji chemicznych** niepłodność zajmuje czołowe miejsce.

W związku z dużą populacją pracowników narażonych na działanie substancji reprotoksycznych ograniczenie narażenia zawodowego jest niezwykle ważne społecznie i ekonomicznie.

CIOP PIB

Substancje reprotoksyczne - przykłady

- Metale i/lub niektóre związki metali: ołowiu, kadmu, chromu, niklu, kobaltu, rtęci, metylortęci,
- Związki boru (tritylenek diboru, kwas borowy, borany)
- Niektóre pestycydy i biocydy
- Ftalany
- Rozpuszczalniki organiczne np.: octany, alkohole
- Formamid, dimetyloformamid
- N-metylopirolidon, n-etylopirolidon
- Imidazol i jego pochodne, np. 4-metyloimidazol
- Tlenek węgla
- Cytostatyki

CIOP PIB

Wpływ substancji reprotoksycznych na proces rozmnażania

- bezpośrednie uszkodzenie męskich i żeńskich komórek rozrodczych będące powodem obniżonej płodności lub bezpłodności
- zaburzenia metaboliczne w organizmie matki wpływające na wewnątrztrójową homeostazę i upośledzenie dojrzewania zarodka,
- wpływ na embriogenezę bądź organogenezę
- bezpośrednie działanie toksyczne na płód
- wpływ na postęp i przebieg porodu
- wpływ na wczesne etapy rozwoju pourodzeniowego dziecka
- wpływ na potomstwo w późniejszych etapach rozwoju
- zaburzenia hormonalne kobiet i mężczyzn (obniżona płodność)

Działanie progowe

Działanie bezprogowe

CIOP PIB

EUROPEJSKI ZIELONY ŁĄD

Strategia UE w zakresie chemikaliów na rzecz nietoksycznego środowiska
14.10.2020 COM(2020) 667 final

Strategia ma na celu poprawę ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska przed szkodliwymi chemikaliami, zwłaszcza ochronę szczególnie wrażliwych grup społecznych.

podkreśla potrzebę ograniczenia narażenia lub zapobiegania narażeniu na najbardziej szkodliwe substancje w celu stopniowego ich wycofywania z produktów konsumpcyjnych, takie jak: substancje powodujące duże obawy („substances of concern – SoC”) – które obejmują między innymi substancje zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego (EDC), związki CMR: rakotwórcze, mutagenne i szkodliwe na rozrodność, chemikalia oddziałujące na układ immunologiczny i oddechowy oraz substancje trwałe i zdolne do bioakumulacji

Ochrona zdrowia i środowiska

Bezpieczne, zrównoważone chemikalia

Ograniczenia i kontrola

Eliminacja i zastąpienie

CIOP PIB

Substancje reprotoksyczne – regulacje prawne

Rozporządzenia UE

- REACH - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EEG i dyrektywę Komisji 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. U. L 396 z 30.12.2006 ze zm.).
- CLP - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EEG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.Urz. UE nr L353 z 31. 12. 2008 r. ze zm.). ATP – Adaptations to Technical Progress (21).

CIOP PIB

Rozporządzenie CLP – substancje CMR

Klasyfikacja zharmonizowana

Pochodne ropy naftowej Repr. 1A/1B; 0

Pochodne ropy naftowej Carc./Muta. 1A/1B

Pochodne węgla Repr. 1A/1B; 1

Pochodne węgla Carc./Muta. 1A/1B

Chemikalia Carc./Muta. 1A/1B (z wyłączeniem pochodnych węgla i ropy naftowej)

Chemikalia Repr. 1A/1B (z wyłączeniem pochodnych węgla i ropy naftowej)

2 600 producentów klasyfikujących substancje jako reproto 1A i 1B

CIOP PIB

Rozporządzenie REACH

Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagenów substancje reprotoksyczne są substancjami wzbudzającymi szczególnie duże obawy (SVHC).

Substancje CMR
(Carcinogenic, Mutagenic, Reproductive)

SVHC - Substances of Very High Concern

Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy (SVHC)
REACH Zał. XIV - Procedura zezwoleń
REACH Zał. XVII - Ograniczenia Produkcji, Obrotu i Stosowania

30 z 59 substancji umieszczonych w załączniku XIV sklasyfikowano ze względu na działanie reprotoksyczne.

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

9

Substancje wzbudzające szczególne obawy

Lista kandydacka ECHA

Obecnie lista kandydacka Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) zawiera **240** pozycje. Są to substancje:

- rakotwórcze
- mutagenne
- reprotoksyczne**
- bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji
- zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego
- wykazujące działanie uczulające na drogi oddechowe
- wykazujące działanie toksyczne na narządy docelowe po narażeniu powtarzanym

Niektóre z nich to wpisy grupowe, więc ogólna liczba substancji może być większa.
116 substancji/grup substancji sklasyfikowano jako **reprotoksyczne**.

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

10

Substancje wzbudzające szczególne obawy

Lista kandydacka ECHA

Przedsiębiorstwa posiadają **zobowiązania prawne wynikające z umieszczenia substancji na liście kandydackiej**. Zobowiązania wchodzą w życie **od daty umieszczenia na liście** i odnoszą się nie tylko do wymienionych substancji w ich postaci własnej bądź w mieszaninach, ale także do ich obecności w wyrobach:

- wymóg informowania klientów i konsumentów zgodnie z rozporządzeniem REACH
- wymóg powiadamiania ECHA zgodnie z rozporządzeniem REACH
- obowiązek powiadomienia ECHA na podstawie dyrektywy ramowej w sprawie odpadów karty charakterystyki dla substancji w ich postaci własnej oraz substancji w mieszaninach

■ minimalizacja emisji

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

11

Rozporządzenie CLP

SUBSTANCJE REPROTOKSYCZNE				
Kategoria	Repr. 1A	Repr. 1B	Repr. 2	Lact.
Piktogram			BRAK	
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo	Uwaga	BRAK	
Zwrot określający zagrożenie	H360, H360FD, H360D, H360F, H360DF, H360FD	H361, H361FD, H361D, H361F	H362	
Zwrot określający środki ostrożności	Zapobieganie P201 P202 P280 Reagowanie P308+P313 Przechowywanie P405 Usuwanie P501	Zapobieganie P201 P202 P280 Reagowanie P308+P313 Przechowywanie P405 Usuwanie P501	Zapobieganie P201 P202 P280 Reagowanie P308+P313 Przechowywanie P405 Usuwanie P501	

Klasyfikacje zharmonizowane - załącznik VI do rozporządzenia CLP
ATP – Adaptations to Technical Progress

Ok. 5% substancji zamieszczonych w załączniku VI CLP jest sklasyfikowane jako **substancje reprotoksyczne**.

Do celów klasyfikacji kasa zagrożenia „Działanie szkodliwe na rozrodczość” dzieli się na:

- Niekorzystny wpływ
- na funkcje rozrodcze i płodność lub
- na rozwój potomstwa

Kategoria 1. Substancje działające szkodliwie na rozrodczość u ludzi (Repr. 1A), lub co do których istnieje domniemanie, że działają szkodliwie na rozrodczość u ludzi (Repr. 1B).

Kategoria 2. Substancje, co do których podejrzewa się, że działają szkodliwie na dla rozrodczość u ludzi (Repr. 2).

Wpływ na laktację lub oddziaływanie szkodliwe na dzieci karmione piersią

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

12

Substancje reprotoksyczne – nowe wyzwania

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/431 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniająca dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych, mutagenów lub **substancji reprotoksycznych** podczas pracy

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 16.3.2022 L 88/1

Zakres dyrektywy 2004/37/WE poszerzono o substancje reprotoksyczne:

„Substancja reprotoksyczna” oznacza substancję lub mieszaninę, która spełnia kryteria klasyfikacji jako czynnik działający szkodliwie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B (Repr. 1A lub Repr. 1B), określony w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP)

Transpozycja Dyrektywy 2022/431/UE: 5 kwietnia 2024 r.

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

13

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/431

Artykuł 1.
Celem niniejszej dyrektywy jest ochrona pracowników przed zagrożeniem ich zdrowia i bezpieczeństwa **wynikającego bądź mogącego wynikać** z narażenia na działanie czynników rakotwórczych, mutagenów lub **substancji reprotoksycznych** podczas pracy, w tym zapobieganie takiemu zagrożeniu.

Ustala szczególne wymagania minimalne w tym zakresie, włącznie z wiążącymi wartościami dopuszczalnych stężeń w powietrzu.

Zał. III Dyrektywy 2022/431/UE

- ołów i jego związki nieorganiczne,
- N,N-dimetyloacetamid,
- nitrobenzen,
- N,N-dimetyloformamid,
- 2-metoksyetanol,
- octan 2-metoksyetylu,
- 2-etoksyetanol,
- octan 2-etoksyetylu,
- 1-metylo-2-pirolidon,
- rtęć i nieorganiczne związki rtęci dwuwartościowej, w tym tlenek rtęci i chlorek rtęci (mierzone w przeliczeniu na rtęć),
- bisfenol A,
- tlenek węgla

CIOP

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

14

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/431

Nieprogowa substancja reprotoksyczna
substancja dla której nie istnieje bezpieczny poziom narażenia dla zdrowia pracowników np. ołów i jego związki nieorganiczne.

Progowa substancja reprotoksyczna
substancja, dla której istnieje bezpieczny poziom narażenia, poniżej którego nie występuje zagrożenie dla zdrowia pracowników.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy (Dz. U. 2021 poz. 2235)

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2018 poz. 1286 z późn. zm.: Dz. U. 2020 poz. 61, Dz. U. 2021 poz. 325)

103 z 571 substancji o ustalonych wartościach NDS w Polsce - to substancje o działaniu szkodliwym na rozrodczość.

CIOP

15

Substancja	UE: BOELV		Notacja	Polska		Notacja
	BH	STEL		NDS	NDSch	
Ołów (7439-92-1) jego związki nieorganiczne, z wyjątkiem arsenianu(V) ołowiu(i) oraz chromianu(V) ołowiu(i) – w przeliczeniu na Pb – frakcja wdychalna ⁶⁾ N,N-Dimetyloacetamid (127-18-5)	0.15 mg/m ³			0,05 mg/m ³		
36 mg/m ³ (10 ppm)	72 mg/m ³ (20 ppm)	Skóra	35 mg/m ³	70 mg/m ³	skóra	
Nitrobenzen (98-95-3)	1 mg/m ³ (0.2 ppm)	Skóra	1 mg/m ³		skóra	
N,N-Dimetyloformamid (68-12-2)	15 mg/m ³ (5 ppm)	30 mg/m ³ (10 ppm)	Skóra	15 mg/m ³	30 mg/m ³	skóra
2-Metoksyetanol (109-86-4)	1 ppm		Skóra	3 mg/m ³		skóra
Octan 2-metoksyetylu (110-49-6)	1 ppm		Skóra	5 mg/m ³		skóra
2-Etoksyetanol (110-80-5)	8 mg/m ³ (2 ppm)		Skóra	8 mg/m ³		skóra
Octan 2-etoksyetylu (111-15-9)	11 mg/m ³ (2 ppm)		Skóra	11 mg/m ³		skóra
1-Metylo-2-pirolidon (872-50-6)	40 mg/m ³ (10 ppm)	80 mg/m ³ (20 ppm)	Skóra	40 mg/m ³	80 mg/m ³	skóra
Rtęć (7439-97-6), pary i jej związki nieorganiczne - w przeliczeniu na Hg	0.02 mg/m ³			0,02 mg/m ³		skóra
2,2-Bis(4-hydroksyfenyl)propan (Bisfenol A) – frakcja wdychalna ⁶⁾ [80-05-7]	2 mg/m ³ (inhalable fraction)			2 mg/m ³		
Tlenek węgla (630-08-0)	23 mg/m ³ (20 ppm)	117 mg/m ³ (100)		23 mg/m ³	117 mg/m ³	

CIOP

16

Dopuszczalna wartość biologiczna

„Dopuszczalna wartość biologiczna” oznacza wartość graniczną stężenia danego czynnika, jego metabolitu lub wskaźnika skutku w odpowiednim środowisku biologicznym.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U. 2016 poz. 1488)

Ołów i jego związki nieorganiczne
50 µg Pb/100 ml krwi

ZAŁĄCZNIK IIIa

DSB

DOPUSZCZALNE WARTOŚCI BIOLOGICZNE I ŚRODKI KONTROLI ZDROWIA

(Art. 18 ust. 4)

1. Ołów i jego związki joneowe

1.1. Wskaźnikiem stanu obciążenia postrzez poziomu ołowiu we krwi (PbB) za pomiaru stężenia ołowiu w surowicy krwi (PbB) obliczane jako średnia ważona w czasie 40 godzin tygodniowe, lub gdy w poszczególnych pomiarach stwierdzono przez poziom ołowiu we krwi wyższy niż 40 µg Pb/100 ml krwi.

1.2. Kontrolę zdrowia przeprowadza się, jeżeli nastąpił wzrost poziomu ołowiu w porównaniu z poprzednim pomiarem, lub gdy w poszczególnych pomiarach stwierdzono przez poziom ołowiu we krwi wyższy niż 40 µg Pb/100 ml krwi.

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych, Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

CIOP

PIB

17

Prawna ochrona pracowników szczególnie wrażliwych

Prace w narażeniu na substancje lub mieszaniny o działaniu szkodliwym na rozrodczość kategorii 1A, 1B lub 2 albo dodatkowa kategoria szkodliwego wpływu na laktację lub szkodliwego oddziaływania na dzieci karmione piersią (H360, H360D, H360FD, H360F, H360DF, H361, H361D, H361F, H362) **są wzbronione dla kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią**

Rozporządzenie Rady Ministrów z 3.04.2017 r. w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią (Dz.U. 2017, poz. 796).

CIOP

PIB

CIOP

PIB

18

Prawna ochrona pracowników szczególnie wrażliwych

Prace w narażeniu na działanie substancji lub mieszanin o działaniu szkodliwym na rozrodczość, kategoria 1A lub 1B (H360, H360F, H360FD, H360D, H360D, H360DF) uznaje się również za prace **wzbronione dla młodości** - rozporządzenie Rady Ministrów z 19.06.2023 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodości i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz.U. z 2023 r. poz. 1240).

Rozporządzenie Rady Ministrów z 19.06.2023 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodości i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz.U. z 2023 r. poz. 1240).

CIOP

PIB

CIOP

PIB

19

Zmiany w polskim ustawodawstwie

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. 2019 poz. 1040 z późn. zm.) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy (t. j. Dz.U. 2021 poz. 2235)
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy (t. j. Dz.U. 2021 poz. 2235)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2018r., poz.1286 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. 2016, poz. 206)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (t.j. Dz.U. 2016 poz. 1488)

CIOP

PIB

CIOP

PIB

20

Zmiany w polskim ustawodawstwie - Kodeks pracy

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. 2019 poz. 1040 z późn. zm.)

Rząd przyjął 16 kwietnia 2024 r. projekt zmian w Kodeksie pracy, którego celem jest nowelizacja art. 222, by dostosować polskie prawo do przepisów unijnych. Zgodnie z projektem, jeśli pracownik jest narażony na "działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagenym lub **reprotoksycznym**", pracodawca ma je zastąpić na mniej szkodliwe dla zdrowia lub zastosować "inne dostępne środki ograniczające stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki".

Nowela upoważnienia ustawowego pozwoli na zmianę wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy.

Zmiany w Kodeksie pracy:
art. 222 Narażenie na substancje rakotwórcze mutagenne i reprotoksyczne § 1 - 3 zostanie rozszerzony o substancje reprotoksyczne

CIOP

PIB

CIOP

PIB

21

Zmiany w polskim ustawodawstwie - Rozporządzenie MZ (t. j. Dz.U. 2024poz. 156

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy (t. j. Dz.U. 2024 poz. 156)

Najważniejsze wymagane zmiany:

- Zmiana tytułu i zakresu rozporządzenia poprzez dodawanie substancji reprotoksycznych
- Wprowadzenie :
 - definicji **»substancja reprotoksyczna«** oznacza substancję lub mieszaninę, która spełnia kryteria klasyfikacji jako czynnik działający szkodliwie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B, określony w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008;
 - definicji **»nieprogowa substancja reprotoksyczna«** oznacza substancję reprotoksyczną, dla której nie istnieje bezpieczny poziom narażenia zdrowia pracowników i którą określono jako taką w kolumnie notacji w załączniku III;
 - definicji **»progowa substancja reprotoksyczna«** oznacza substancję reprotoksyczną, dla której istnieje bezpieczny poziom narażenia, poniżej którego nie występuje zagrożenie dla zdrowia pracowników i którą określono jako taką w kolumnie notacji w załączniku III;"
 - okresu przechowywania wykazów narażonych pracowników oraz rejestrów medycznych dla substancji reprotoksycznych – **5 lat po ustaniu narażenia**

CIOP

PIB

CIOP

PIB

22

Zmiany w polskim ustawodawstwie – rozporządzenie MRPIPS (Dz.U z 2018r., poz.1286)

- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U z 2018r., poz.1286 ze zm.)

Nie ma potrzeby nowelizacji rozporządzenia

Wartości BOELV dla 12 substancji chemicznych ustalone Dyrektywą 2022/432 znajdują się w wykazie NDS w załączniku do rozporządzenia MRPIPS i są obowiązujące wszystkich podmiotów gospodarczych w Polsce

CIOP

PIB

CIOP

PIB

23

Zmiany w polskim ustawodawstwie

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. W sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (t.j. Dz. U. 2023, poz. 419).

Zwiększenie częstotliwości wykonywania pomiarów stężeń substancji reprotoksycznych w celu oceny narażenia zawodowego

Zmiana w § 6. 1.

W przypadku występowania czynnika o działaniu rakotwórczym, mutagenym lub reprotoksycznym o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 222 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, badania i pomiary wykonuje się:

1) co najmniej raz na sześć miesięcy – jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym, mutagenym lub reprotoksycznym powyżej 0,1 do 0,5 wartości NDS;

2) co najmniej raz na trzy miesiące – jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym, mutagenym lub reprotoksycznym powyżej 0,5 wartości NDS.

CIOP

PIB

CIOP

PIB

24

Zmiany w polskim ustawodawstwie

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. 2016, poz. 206)

Konieczne jest wprowadzenie przepisu mówiącego o konieczności kontroli zdrowia pracowników w przypadkach, jeżeli stężenie ołowiu w powietrzu na stanowiskach pracy przekracza wartość NDS

CIOP PIB

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

25

Zmiany w polskim ustawodawstwie

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (t.j. Dz.U. 2016 poz. 1488)

?

CIOP PIB

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

26

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/869

z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2004/37/WE i dyrektywy Rady 98/24/WE w odniesieniu do wartości dopuszczalnych dla ołowiu i jego związków nieorganicznych oraz dla diizocyanianów

Propozycja zmian dla ołowiu i jego związków nieorganicznych

Wartość BOIv → 8 H – 0,03 mg/m³
(Aktualnie BOIv – 0,15 mg/m³ POLSKA NDS – 0,05 mg/m³)

Dopuszczalna wartość biologiczna (BSB) → 30 µg Pb/100 ml krwi – do 31.12.2029 r.
15 µg Pb/100 ml krwi – od 1.01.2029 r.
(Aktualnie POLSKA DSB – 70 µg Pb/100 ml krwi)

Dodatkowo:
U kobiet w wieku rozrodczym stężenie Pb we krwi nie powinno przekraczać 4,5 µg Pb/100 ml krwi

Dodatkowo:
Kontrola zdrowia musi być przeprowadzana przy stężeniu ołowiu w powietrzu 0,015 mg/m³ lub stężeniu ołowiu 9 µg Pb/100 ml krwi

Data wprowadzenia w państwach UE - 9 kwietnia 2026 r.

CIOP PIB

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

27

Propozycje działań w celu ograniczenia narażenia na substancje reprotoksyczne w miejscu pracy

- Konieczność ustalenia i weryfikacji normatywów higienicznych dla substancji działających szkodliwie na rozrodczość.
- Działania profilaktyczne. Opracowanie wytycznych, poradników, Intensyfikacja szkoleń dla pracowników nadzorujących stan bezpieczeństwa i higieny pracy w celu:
 - zwiększania świadomości zagrożeń wśród pracowników
 - kompleksowej oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, w którym uwzględnia się obie płci.
- Kontrole w przedsiębiorstwach, w których występują substancje działające szkodliwie na rozrodczość

CIOP PIB

Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych,
Rzeszów, 23 kwietnia 2024 r.

28